

УДК 94 (477)

Вікторія Чернописька
*Зарудянська школа I-III ст.
Зборівського району Тернопільської області*

Місійна діяльність Миколая Чарнецького як Апостольського Візитатора на Волині у контексті розвитку Ковельської редемптористської спільноти (1931 – 1938 рр.)

У статті проаналізовано вплив місійної діяльності Миколая Чарнецького та отців редемптористів на становлення і поширення католицизму східного обряду на Волині у 1926 – 1938 рр., з'ясовано особливості призначення М. Чарнецького Апостольським візитатором на Волині, Підляшші і Поліссі.

Ключові слова: *Миколай Чарнецький, Апостольський Візитатор, редемптористи, Волинь, нова унія, місійна діяльність.*

Історія розвитку «нової унії» у східних воєводствах Польщі є прикладом пошуку моделі синтетичної взаємодії між східним та західним світом, католицизмом і православ'ям, державою і Церквою. Головним промотором поширення уніоністичних ідей на Волині був єпископ Миколай Чарнецький, який провадив активну діяльність, що носила пасторальний, екуменічний та соціальний характер, а відтак монастир у Ковелі став консолідуючим центром греко-католиків Волині.

Після входження на Апостольський Престол Папи Пія XI (Акілле Ратті) у Ватикані продовжили пошук нових форм православно-католицького діалогу. Не в останню чергу нові ватиканські орієнтири місіонерської діяльності пов'язувалися з визнанням католицької Польщі як держави. Розрахунок римських очільників полягав у тому, що з боку польського уряду вони зустрінуть повну підтримку в своїх уніоністичних починаннях на православних територіях, які входили до Російської імперії і, таким чином, буде створена «серйозна база для подальшої роботи в Росії»¹. Другим фактором виникнення проекту «нової унії» було те, що уніоністичні проекти архієпископа Едуарда Роппа та митрополита Андрея Шептицького поступово втрачали свою актуальність.

Теоретичною опорою новоунійного руху в Польщі була тимчасова таємна інструкція «*Zelum amplitudinis*» видана 10 грудня 1923 р. конгрегацією «*Pro Ecclesia Orientale*». Згідно з дорученням Папи Пія XI, 21 січня 1924 р. єпископ Підляський Г. Пшездецький отримав декрет та повноваження на її апробацію у межах своєї дієцезії, і на основі цього 19 липня поточного року видав розгорнуту інструкцію про ведення унійної роботи в Польщі. Навесні 1925 р. аналогічні повноваження отримали Люблінський, Луцький, Віленський та Пинський єпископи². Таким чином,

¹ Бистрицька Е. Східна політика Ватикану в контексті відносин Святого Престолу з Росією та СРСР (1878 – 1964 рр.): Монографія. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – С. 285.

² Скакун Р. «Нова унія» у східних воєводствах Польщі (1923 – 1939 рр.) / Р. Скакун // Ковчег. Науковий збірник із церковної історії / [за ред. о. Бориса Гудзяка, Ігоря Скочилися, Олега Турія]. – Львів: «Місіонер», 2007. – Т. 5. – С.206.

ватиканські уніоністи та римо-католицькі ієрархи пропонували суспільству альтернативу – католицизм без латинізації, підпорядкування Святому Престолу без утрати канонічної рівноправності й традиційного східного обряду.

Від теоретичного обґрунтування нової унії в східних воєводствах Польщі потрібно було переходити до практичних кроків у її реалізації. У проекті «духовного підкорення» східних воєводств Польщі значна роль відводилася чернецтву, тому провадити підготовку до цього процесу Римська курія доручила чернечому Товариству Ісуса (Єзуїтському ордену), якому в 1923 р. надала дозвіл відкрити «східну гілку», та редемптористам. Пізніше до цього процесу були залучені монахи Студійського Уставу та інші католицькі чини, які відкрили свої східні вітки (бенедиктинці, капуцини, Товариство прихильниць Серця Ісусового, Згромадження сестер-місіонерок – Дітей Марії) . Саме чернече духовенство, на думку римських очільників, могло повернути першість у поширенні католицизму на Схід, від чого воно ніколи і не відмовлялося, оскільки місійна праця була одним із пріоритетних напрямків їх діяльності.

З метою більш успішного розвитку «нової унії» поставало нагальне питання про іменування окремого єпископа для новоуніятів у східних воєводствах Польщі, зокрема ця проблема набирає особливої актуальності у 1930-х рр., а відтак порушується на Першому унійному конгресі в Пінську. Причинами цього виступали: по-перше, малоефективність діяльності римо-католицьких єпископів щодо поширення ідей католицизму східного обряду; по-друге, православне населення з підозрою ставилося до католицьких єпископів-поляків, і відтак не бажали бути під їх юрисдикцією. Іншою вагомою причиною було й те, що у 1930 р. Ватикан почав розглядати «нову унію» в Польщі не в контексті попередньо-підготовчого етапу до широкої акції у Росії, а як самостійне завдання східної політики Римської курії.

Відтак для ефективної координації усіх унійних починань, формування ієрархії та кліру, 16 січня 1931 р. Папа Пій XI призначив, за поданням Папського нунція у Варшаві Франциска Мармаджі та особистим клопотанням Митрополита Андрея Шептицького, Апостольським візитатором у східних воєводствах Польщі редемпториста о. Миколая Чарнецького³. Його призначення російський католицький вісник «Кітеж» прокоментував так: «Чужий до політичних незгод, о. Чарнецький просякнутий наднаціональним духом Вселенської церкви і ретельним виконанням настанов Святого Престолу про збереження греко-слов'янського обряду»⁴.

Очевидно, що останнім поштовхом до проголошення Папою акту призначення М. Чарнецького візитатором Волині, Підляшшя і Полісся став надісланий у жовтні 1930 р. меморіал єпископату Греко-католицької церкви за підписами митрополита А. Шептицького, єпископів Г. Хомишина, М. Будки, Й. Коциловського, Г. Лакоти та І. Лятишевського до Римської курії. У якому вказувалися конкретні факти переслідувань віруючих, назви місцевостей, імена осіб, які постраждали під час акцій пацифікації

³ Бистрицька Е. Східна політика Ватикану ..., с. 286.

⁴ Изъ печати. – Воскресное чтение. – 1931. – № 19. – С.90.

«східних кресів» та зазначалися дані про неправомірну ревіндикацію храмових споруд. У листопаді того ж року меморіал було розглянуто на засіданні Конгрегації для східних церков, про що сповістив А. Шептицького її секретар кардинал Сінчеро⁵.

Про особисту стурбованість Папи подіями у Польщі та надісланою інформацією Мішеля д'Ербініні повідомив, що «папа не залишить кільканадцять тисяч без єпископа їхнього обряду і з огляду на труднощі, які створюються скоро його призначить»⁶. Отже, враховуючи складне становище греко-католиків у східних воєводствах Польщі, Папа вбачав певне його вирішення у проголошенні для них окремого Апостольського візитатора.

З метою посилення авторитету та поваги М. Чарнецького серед польського католицького духовенства і місцевого населення, а також підкреслити певні привілеї, ієрм. Миколай одразу 8 лютого того року був зведений у сан титулярного єпископа Лебедос. Чин архієрейської хіротонії здійснив у лютому того ж року його перший духовний наставник, Станиславівський єпископ Григорій Хомишин, апостольський візитатор російських греко-католиків у Європі, Петрас Франциск Бучіс та італо-албанський єпископ, Джованні Меле у церкві Святого Альфонса у Римі⁷. Для усунення підозри польського уряду щодо політичних мотивацій хіротонії Миколая Чарнецького, завчасно було узгоджено, що головним святителем не буде митрополит Андрей. З цього приводу Миколай Чарнецький написав до Митрополита: «Прошу з далека о ласкаве благословення на тяжкий шлях, годі було випроситись. Боюсь, але надіюсь на Божу поміч. Благослови Владико! Шкода і жаль мені, що Ексцеленція не положать на мене свою святительську руку»⁸.

Призначений апостольським візитатором східного обряду, М. Чарнецький не підпорядковувався митрополитові А. Шептицькому, а безпосередньо був під юрисдикцією комісії «Pro Russia», що займалася питаннями католиків латинського, східного і вірменського обрядів на території СРСР. Для збереження усіх тонкощів Римської дипломатії, М. Чарнецькому вручили ватиканський паспорт, що засвідчував його особу, як офіційного дипломатичного представника Апостольської Столиці у Польщі⁹. Також наявність паспорта дозволяла єпископу вільно пересуватися Західною Європою та безперешкодно займатися унійною діяльністю на території Польської держави.

Кандидатура єпископа Миколая мало задовольняла польські католицькі кола, але перешкодити цьому не було можливості, оскільки єпископська номінація відповідала канонічному праву Церкви. Варто зауважити, що призначення М. Чарнецького стало приводом для різких заяв низки впливових польських політичних діячів¹⁰. Зокрема, 20 лютого того ж

⁵ Бистрицька Е. Східна політика Ватикану ..., с. 288.

⁶ Скаун Р. «Нова унія» у східних воєводствах..., с. 223.

⁷ Бахталовський С.Й. Миколай Чарнецький ЧНІ. Єпископ-Ісповідник / С. Й. Бахталовський. – Йорктон: Друкарня Голосу Спасителя, 1980. – с. 64.

⁸ Чарнецький Миколай // режим доступу: <https://www.facebook.com/BlessedCharnetskyMykolay?fref=ts>

⁹ Бахталовський Р. Апостол з'єднання наших часів / Р. Бахталовський. – Львів: Добра книжка, 2001. – с. 150.

¹⁰ Скаун Р. «Нова унія» у східних воєводствах..., с. 228.

року це було основним робочим питанням на засіданні комісії закордонних справ польського сейму, на якому депутати одноголосно виступили проти такого рішення. На адресу Ватикану лунали звинувачення, що, підтримуючи унію, у курії насамперед дбають про інтереси своєї політики в Росії, адже поширення східного обряду «шкодить самому католицизму» та «польськості на кресах». Польська дипломатія також зазначала, що Апостольський Престол порушив конкордат 1925 р., у якому декларувалася постанова про вплив держави на призначення єпископів¹¹. Однак формального порушення конкордату не було, оскільки М. Чарнецький не належав до польського єпископату і не мав у Польщі звичайної юрисдикції, а виступав як офіційний представник Римського Престолу.

Незважаючи на певний політичний протест, тогочасна преса загалом позитивно висловила щодо особистості М. Чарнецького. Польська Каталицька Агенція повідомляла: «Від часу заснування Польської держави – найбільш лояльний громадянин... Він будить в усіх, глибоку честь і найбільше пошанування за своє світле життя, свою безмежну посвяту, за віддання себе бідним і малим, за свої прихильні і братерські почування»¹². Як не парадоксально, але солідарною з такими висловлюваннями була і православна періодика. Журнал «За соборність» зазначав: «Чарнецький вельми освічена людина ... типовий православний чернець. Вирізняється тактом, даром вимови, силою доказування, що опирається на солідну науку. Той поліський апостол успів зав'язати відносини з цілим рядом священників, має прихильників серед селян»¹³. Отже, своєю попередньою місійною діяльністю на Волині, новопризначений візитатор зумів здобути прихильність і довіру значної частини громади. ореол святості, який оточував М. Чарнецького, сприяв зростанню його персонального авторитету серед суспільства.

Призначення М. Чарнецького єпископом-візитатором Волині, Підляшшя і Полісся викликало певний резонанс і у Греко-католицькій Церкві Східної Галичини, проявляла зацікавлення у розвитку унійного руху, без участі польських місіонерів на цих етнічних українських землях. Невдовзі після інтронізації, митрополит А. Шептицький звернувся з Пастирським листом до духовенства Галицької провінції, відзначаючи: «Призначення візитатора, як не менше вибір особи, якій Святійший Отець довірив важливий уряд, вважаємо за новий і великий доказ прихильності Христового Намісника до нас ... Справа св. Унії буде через Апостольський Престол так поставлена і розв'язана, як цього вимагає дійсне добро нашої Церкви та нашого народу»¹⁴. Отже, митрополит Андрей дотримувався думки, що Волинь, Підляшшя і Полісся – це місійне поле греко-католиків Східної Галичини, відтак призначення візитатором М. Чарнецького створить для галицьких місіонерів передумови для активізації унійного руху і Греко-католицька Церква вийде на якісно новий рівень розвитку.

На початку квітня 1931 р. єпископ М. Чарнецький повернувся до Ковеля. Очевидно, щоб заручитися підтримкою під час свого повернення на

¹¹ Бахталовський Р. Апостол з'єднання..., с. 150.

¹² Там само. – с.151.

¹³ Там само. – с. 152.

¹⁴ Митрополит Андрей Шептицький: життя і діяльність: документи і матеріали 1899 – 1944 / [гол. ред. А. Кравчук]. – Львів: Свічадо, 1995. – Т.1.: Церква і церковна єдність. – с. 220.

Волинь він відвідав впливових римо-католицьких очільників: кардиналів О. Каковського та А. Гльонду, нунція Ф. Мармаджі, який супроводжував єпископа Миколая у зустрічах із польською владою. Під час свого перебування у Варшаві він провів конференцію для польських католицьких єпископів східних дієцезій, з якими, згідно з отриманими повноваженнями, мав співпрацювати¹⁵. Отже, у загальному польські католицькі ієрархи підтримали призначення єпископа М. Чарнецького, однак, як покаже час, вони дистанціюватимуться від його унійних ініціатив.

Приступаючи до нелегкої праці візитатора, владика добре усвідомлював усю складність, поставлених перед ним завдань, тому одразу приступив до їх виконання. 12 квітня 1931 р., на Великдень, М. Чарнецький у супроводі ігумена о. Р. Гекіре, о. Р. Бахталовського та диякона Авіма здійснив свою першу візитацію у с. Дубечно Ковельського повіту¹⁶. Зауважимо, що це була найбільша католицька громада східного обряду на Волині, яка налічувала близько 3000 осіб¹⁷. Упродовж наступних місяців з метою моральної та матеріальної підтримки, з'ясування обставин життєдіяльності католицьких громад східного обряду, налагодження відносин з вірними та духовенством, єпископ Миколай здійснював регулярні офіційні поїздки на парафії Волині, Полісся, Підляшшя, Холмщини (відвідав понад 40 парафій)¹⁸. Аналіз усіх візитацій М. Чарнецького свідчить, наскільки добросовісно та пильно він ставився до них, і як гостинно та радісно зустрічали його люди. Зазвичай після таких відвідин «ново уніатські» парафії поповнювалися новими вірними з числа як православних, так і римо-католиків.

Влітку 1931 р. єпископ М. Чарнецький звітував перед Папою про результати візитацій і стан справ у середовищі католицьких громад східного обряду в Польщі, відзначаючи позитивну динаміку їх розвитку¹⁹. До аргументів, на користь поживавлення унійної діяльності, можна віднести зростання чисельності парафіян-католиків східного обряду, постійні зусилля громади з приводу відкриття власної церкви, відновлення діяльності Папської семінарії у Дубно.

Поживавлення діяльності редемптористської спільноти у 1931 р. пов'язане не тільки з інтронізацією єпископа М. Чарнецького, але і з низкою інших важливих подій. Зокрема, 15 вересня, після декількох років наполегливих клопотань отців та за особистим втручанням комісії «Pro Russia», юридично, відповідно до конкордату 1925 р., затверджено Луцьким єпископом П. Шельонжеком монастир у Ковелі²⁰. Невдовзі було вирішено проблему з церквою, військове керівництво Польщі передало отцям Редемптористам гарнізонну дерев'яну церкву св. Юрія в оренду на 30 років, а після завершення терміну, отримували право на її успадкування²¹. Підставою для вирішення цього питання було те, що

¹⁵ Бахталовський Р. Апостол з'єднання ..., с. 152.

¹⁶ Там само. – с. 152.

¹⁷ Скакун Р. «Нова унія» у східних воєводствах ..., с. 245.

¹⁸ Бахталовський С.Й. Николай Чарнецький ..., с. 74.

¹⁹ Бахталовський Р. Апостол з'єднання ..., с. 170.

²⁰ Бубній М. Редемптористи візантійсько-українського обряду у Львівській митрополії УГКЦ в 1913 – 1939 рр. – Львів: Монастир Св. Альфонса, 2003. – с. 54.

²¹ Бахталовський Р. Апостол з'єднання..., с. 178.

відсоток військових православного віросповідання був незначним, а церква знаходилася за 6 км від військової частини, тож керівництву було не вигідно її утримувати²².

Важливою сферою релігійного поступу редемптористів була організація повноцінного монастиря, що мав би стати центром формування релігійної єдності серед католиків і православних. Тому через рік, поряд із церквою, під керівництвом ігумена Гекіре, побудовано, згідно зі стандартним планом чину, двоповерховий монастир²³. Зауважимо, що Апостольська Столиця підтримала ініціативу редемптористів, і виділила на будівництво 6000 італійських лір, що було значною сумою у тогочасних економічних реаліях. З метою надати монастиреві завершеної форми, на початку 1933 р. новозбудовану обитель освячено єпископом М. Чарнецьким і відтоді вона також виконувала функції єпископської резиденції, а церква Св. Юрія – катедри²⁴.

Пріоритетним напрямком діяльності редемптористів з того часу була організація повноцінної парафії з дотриманням східної обрядовості. Незважаючи на те, що розвиток парафіяльного життя відбувався у цілком православному середовищі, редемптористам вдалося досягти значних результатів. У 1930-х рр. парафія редемптористів уже нараховувала близько 500 осіб різних національностей: поляків, росіян, німців, українців²⁵, що викликало негативну реакцію православної ієрархії.

З метою максимального обмеження переходу, керівництво Православної церкви оприлюднило список «відступників» і закликала мирян ігнорувати їх і на побутовому рівні, і у ділових відносинах. Показовим був наступний приклад. Коли до парафії отців-редемптористів перейшов відомий архітектор-будівничий церков Л. Домбровський, до парафій Волинської єпархії було розіслано листа, у якому містилася рекомендація «... не давати Л. Домбровському ніяких підрядів по будівлі або ремонту православних церков»²⁶. Зауважимо, що і офіційна православна преса – «Воскресное Чтение», «За соборність» – висвітлювали унійну діяльність редемптористів, як стратегічну інтригу на шляху до повної латинізації²⁷. Таке гостре засудження православними новоуніятів, ставало здебільшого основною причиною повернення вірних до православ'я.

Попри постійні провокації з боку Православної церкви, Ковельська парафія не зменшилася у своїй кількості, вірні зуміли встояти на християнських засадах і зберегти вірність Католицькій церкві східного обряду²⁸. На підставі таких успіхів місіонерської діяльності редемптористів, у 1936 р. в доповідній записці Міністерству віровизнань Польщі,

²² Бубній М. Редемптористи ..., с. 55.

²³ Бахталовський Р. Апостол з'єднання ..., с. 179.

²⁴ Бубній М. Редемптористи ..., с. 57.

²⁵ Скаун Р. «Нова унія» у східних воєводствах ..., с. 244.

²⁶ Стоколос Н. Неоунія як експеримент східної політики Ватикану в Польщі (1923 – 1939 рр.) / Н. Стоколос // Український історичний журнал. – 1999. – Ч. 4 (427). – С. 84.

²⁷ Изъ съезда униатского епископата в Риме. – Воскресное Чтение. – 1929. – № 46. – обкладинка.

²⁸ Державний архів Волинської області, м. Луцьк (далі – Держархів Волинської області), ф. 46, оп. 9, спр. 1853, Арк. 81.

волинський воєвода стверджував, що «найбільшим осередком унійної пропаганди є монастир оо. Редемптористів»²⁹.

Не могли залишитися байдужими редемптористи і до українського питання у школі ім. президента Мосніцького. Незважаючи на етнорелігійний склад учнів, навчання релігії велося польською мовою, що породжувало незадоволення серед українських батьків. Позиція редемптористів була рішучою і конкретною: вони скликали збори греко-католицьких родин, на яких підняли питання про викладання Закону Божого українською мовою. Спільна заява батьків про створення умов для навчання рідною мовою була представлена керівництву школи, яке одразу її задовольнило³⁰. Отже, підтримуючи вимоги батьків, отці вирішили проблему викладання української мови, і цим долучилися до національного розвитку молодого покоління.

У листопаді 1931 р. М. Чарнецький вдруге звітував перед ватиканськими очільниками про обсяг виконаної ним роботи. Згідно з даними польського Міністерства внутрішніх справ, він «особливо наголошував на великому значенні національного моменту. Не слід фаворизувати російського елемента й надавати йому великої ваги в унійній акції. Уся праця повинна розвиватися в двох напрямках: на Волині – по лінії українській, а на Віленщині та північних окраїнах – по лінії білоруській»³¹. Отже, М. Чарнецький розробив власний проект унійної діяльності у Польщі, в якому поєднувалася релігійна та громадсько-культурна діяльність з урахуванням національних особливостей. Очевидно, він не був підтриманий у римських колах, проте його логічним підсумком стало у подальшому утворення окремих екзархатів для Волині і Білорусії.

Важлива роль для формування нових підходів і методів поширення католицизму східного обряду відводилася щорічним, починаючи з квітня 1930 р., конференціям католицького духовенства, які проводились у Пінську на зразок Велеградських конгресів. Оскільки конференції відбувалися на території Польщі, то відповідно делегати всебічно розглядали питання про запровадження неоунії у східних воєводствах, намагалися виробити практичний план вирішення проблеми³². М. Чарнецький брав участь практично в усіх унійних конференціях, активно виступав у обговоренні та висував свої погляди на проблеми³³. Однак в остаточному підсумку делегати не змогли виробити уніфікованого погляду на шляхи навернення православних християн до Католицької церкви, оскільки ними були висловлені цілком протилежні думки щодо характеру роботи.

Зазначимо, що преса досить критично, і навіть образливо, писала про перебіг та зміст Пінських конференцій, формуючи негативне ставлення до них православного соціуму. Відтак, це і стало основним аргументом

²⁹ Там само. – Арк. 60.

³⁰ Бахталовський Р. Апостол з'єднання ..., с. 181.

³¹ Скакун Р. «Нова унія» у східних ..., с. 230.

³² Світильник істини: Джерела до історії Української Католицької Богословської Академії у Львові, 1928 – 1944 / [Упоряд., гол. ред. П. Сениця]. В 3 т. – Торонто – Чикаго, 1973. – Т. 1. – с. 555.

³³ Там само. – с. 563.

М. Чарнецького у 1937 р. при відмові брати участь в наступних унійних конференціях³⁴.

Одним із вагомих аспектів діяльності єпископа М. Чарнецького як візитатора стало запровадження практики духовних з'їздів волинського духовенства у Ковелі, які сприяли консолідації духовних сил та формували серед них відповідну східну культуру та духовність³⁵. Єпископ Миколай також брав участь у Євхаристійних конгресах, що проводилися для налагодження взаємин між католиками західного та східного обрядів³⁶. Був постійним учасником конференцій у Римі, які організовував М. д'Ербіні для російських католиків з метою збереження їх потенціалу, розвитку позитивного досвіду, подолання канонічних суперечностей у католицько-православному діалозі³⁷. Отже, єпископ М. Чарнецький чимало зусиль докладав до єкуменічної акції на Волині, вирішення канонічного існування та рівноправності католицьких громад східного обряду, оскільки вважав своїм духовним завданням наблизити проголошення окремої церковної одиниці для вірних греко-католиків Волині.

Утім, незважаючи на усі негаразди, М. Чарнецький відіграв провідну роль у становленні Греко-католицької Церкви на Волині, прийнявши на себе обов'язки візитатора, виявив непересічну мужність, самовідданість, а його проста, невимушена вдача і репутація, святого ченця, привернула до Церкви багатьох прихожан. Саме за період його душпастирства на Волині відбулося формування й кількісне наповнення греко-католицької громади, офіційно відкрито монастир отців Редemptористів у Ковелі, проводилася активна місіонерська діяльність серед православного населення.

Таким чином, місійна діяльність єпископа М. Чарнецького та отців Редemptористів відбувалася у вкрай несприятливих історичних умовах та ускладнювалася впливом низки чинників, як внутрішнього так і зовнішнього походження. Розвиток «нової унії», передусім, суттєво гальмувала підпорядкованість греко-католицьких громад польській католицькій ієрархії, яка не змогла поступитися міркуваннями вузьконаціонального характеру та власним місіонерським амбіціям.

Юрисдикція римо-католицьких єпископів над греко-католиками сприймалася православними як стратегічна інтрига кліру на шляху до повної латинізації. Окрім того, відсутність на офіційному канонічному рівні самостійної адміністративно-релігійної одиниці та єпископа-ординарія для греко-католиків ще більше загострювала становище «нової унії» у східних воєводствах Польщі. Адже, неоунія залишалася передусім політичним проектом, доцільність якого розглядалася у контексті тих перспектив, котрі могло принести Ватикану поширення стратегічного впливу на терени Росії.

³⁴ Тамо само. – с. 556.

³⁵ Kronika. – Zycie katolickie. – 1930. – № 34. – S. 7.

³⁶ Українці на Міжнародному Євхаристійному конгресі в Будапешті. – Діло. – 4 червня 1938 р. – С. 2.

³⁷ Бистрицька Е. Східна політика Ватикану ..., с. 300.

Victoriya Chornopyska

Missionary activity Nicholas Charnetsky AS Apostolic in Volyn in the context of the Kovel Redemptorist community (1931 – 1938 years)

The article analyzes the impact of missionary of Nicholas Charnetsky Redemptorist Fathers and the formation and spread of Eastern Rite Catholicism in Volyn in 1926 - 1938 gg. The features of appointment M. Charnetsky Apostolic visitator Volyn, Podlasie and Polesie.

Keywords: *Nicholas Charnetsky, Apostolic Visitator, Redemptorists, Volyn, the new union, missionary activities.*